

CRNA GORA
S K U P Š T I N A
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-
Podgorica, 26. mart 2015. godine

INFORMACIJA
SA SASTANKA PREDSJEDNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE,
DR HALILA DUKOVIĆA SA ŠEFICOM ODJELJENJA ZA DEMOKRATIZACIJU MISIJE
OEBS-A U CRNOJ GORI, LIOM MAGNAGUAGNO,
održanog 19. marta 2015. godine

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković održao je sastanak sa šeficom Odjeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a u Crnoj Gori Liom Magnaguagno, 19. marta 2015. godine.

Sastanak je organizovan na zahtjev Misije OEBS-a u Crnoj Gori, a takođe je bio utvrđen i Planom aktivnosti Odbora za 2014. godinu.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je poželio dobrodošlicu šefici Odjeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a u Crnoj Gori i izrazio zahvalnost Misiji OEBS-a na do sada pruženoj pomoći Parlamentu u procesu demokratizacije, na putu evropskih integracija. Izdvojio je "Smjernice za organizaciju javnih tribina odbora Skupštine Crne Gore" koje je kreirala Misija OEBS-a, a koje su bile od posebne važnosti za Odbor za ljudska prava i slobode prilikom samostalnog organizovanja javnih tribina na različite teme u raznim krajevima Crne Gore. Istakao je da Odbor za ljudska prava i slobode ima jako dobru saradnju sa Misijom OEBS-a i izrazio nadu da će tako biti i ubuduće.

Imajući u vidu cilj sastanka, pružanje ekspertske pomoći Misije OEBS-a Odboru za ljudska prava i slobode u izradi procedura za postupanje u skladu sa Etičkim kodeksom poslanika, predsjednik Odbora je saopštio da je Kodeks usvojen 9. decembra 2014. godine, a da je članom 14 Kodeksa utvrđeno da nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja Kodeksa vrši Odbor za ljudska prava i slobode. Nije siguran da li je to dobro rješenje imajući u vidu ostale brojne nadležnosti ovog Odbora. Od usvajanja Etičkog kodeksa poslanika u decembru 2014. godine do sada Odboru za ljudska prava i slobode nije podnešena nijedna prijava povodom povrede odredaba Kodeksa.

Šefica Odjeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a u Crnoj Gori Lia Magnaguagno je pohvalila Odbor za uspješno realizovanje javnih tribina i podsjetila da je 2011. godine završen Projekat „Jačanje kapaciteta Skupštine Crne Gore“. Nakon toga, Misija OEBS-a više nije imala toliko sredstava na raspolaganju, ali se trudila da ostane prisutna u Parlamentu i da nekim aktivnostima da doprinos i pruži podršku gdje je to potrebno. Čestitala je na usvajanju Etičkog kodeksa poslanika i ocijenila da je njegovo usvajanje veoma važno za unapređenje integriteta i odgovornosti Skupštine Crne Gore i svih poslanika.

Kako bi sprovođenje Etičkog kodeksa bilo uspješno, neophodno je uspostaviti procedure, što je još jedna od obaveza Odbora za ljudska prava i slobode. OEBS-ova Kancelarija za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) u Varšavi posjeduje Studiju koja sadrži analizu uporednih iskustava o primjeni Etičkog kodeksa u parlamentima određenih država. Lia Magnaguagno je ponudila pomoć u uspostavljanju procedura za postupanje u skladu sa Etičkim kodeksom ističući da bi veliko iskustvo ODIHR-a u ovoj oblasti pomoglo Odboru za ljudska

prava i slobode. Interesovalo je šta Odbor očekuje od Etičkog kodeksa poslanika i na koji način će se uspostaviti procedure.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je iznio dileme koje Odbor ima u vezi sa usvojenim Etičkim kodeksom poslanika. Napominjući da do sada nije bilo podnešenih prijava povodom povrede Kodeksa, saopštio je da se već sa prvim slučajem mogu očekivati određeni problemi koji se u ovom trenutku ne mogu pretpostaviti. Mišljenja je da je crnogorski Parlament po kulturi dijaloga među poslanicima lider u region i izrazio je uvjerenje da neće biti puno slučajeva kršenja Etičkog kodeksa. Saopštio je da bi se potencijalni problemi mogli javiti prilikom donošenja odluka o postojanju povrede odredaba Kodeksa, jer je za očekivati da će u tim situacijama poslanici odlučivati na osnovu partijske pripadnosti. Podsjetio je da su Nacrtom Etičkog kodeksa poslanika bile predviđene strožije sankcije, čak i novčane kazne. U vezi sa načinom podnošenja prijave povodom povrede Kodeksa nedoumica je da li treba izraditi formular za tu namjenu. Naveo je da je rok za donošenje odluke od dana podnošenja prijave 30 dana. Podsjetio je da je Nacrt Etičkog kodeksa poslanika predviđao formiranje posebnog Odbora (Odbora za etička pitanja), u čijoj nadležnosti bi bio nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja kodeksa. Nepoznanice u vezi sa Kodeksom postoje, a vjerovatno će ih biti više kada se podnese prva prijava.

Lia Magnaguagno, šefica Odjeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a je predložila organizovanje jednodnevne obuke za poslanike, članove Odbora za ljudska prava i slobode, na kojoj bi bili u prilici da, sa ekspertima ODIHR-a, razriješe postojeće nedoumice i eventualne probleme u vezi sa primjenom Etičkog kodeksa poslanika.

Predsjednik Odbora je sa zadovoljstvom i zahvalnošću prihvatio ponuđenu ekspertsku pomoć i predložio i upoznavanje sa konkretnim primjerima, kao najbolji način za prepoznavanje nedoumica i načina za njihovo rješavanje. Imajući u vidu da se u postupku povodom prijave povrede Kodeksa mora održati rasprava na kojoj poslanik protiv koga je prijava podnesena, ima pravo da iznese svoje viđenje okolnosti navedenih u prijavi, a da Odbor na raspravu može pozvati i eventualne svjedoke, predsjednik Odbora pretpostavlja da se takva rasprava može pretvoriti u političku diskusiju.

Lia Magnaguagno je saopštila da je riječ o procesu koji nije lak, a da je njegov cilj da se misli o interesu svih i da se pokušaju prevazići političke razlike. Smatra da će vremenom ovaj proces biti lakši, ali se mora stvoriti svijest o ovim pitanjima.

Dr Halil Duković je mišljenja da samo postojanje Etičkog kodeksa poslanika ima preventivno djelovanje.

Razumijevajući nedoumice koje Odbor za ljudska prava i slobode ima po ovom pitanju, šefica Odjeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a je predložila da učešće u planiranoj obuci uzmu i poslanici iz regiona koji imaju iskustva u primjeni kodeksa, kako bi upoznali članove Odbora sa najboljim praksama i izazovima sa kojima su se suočavali.

Predsjednik Odbora je saopštio da bi veliki broj prijava zbog povreda odredaba kodeksa postojao u periodu prije raspisivanja referenduma o nezavisnosti Crne Gore, ali tada Kodeks nije ni postojao. Nakon sticanja nezavisnosti, kultura dijaloga u Skupštini Crne Gore je znatno napredovala. Etički kodeks poslanika jeste novina za crnogorski Parlament, ali njegovo postojanje je neophodno. Istakao je da će razmjena iskustava sa poslanicima iz parlamenata drugih država biti izuzetno korisna i značajna.

Šefica Odjeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a je najavila dalje razgovore sa Kancelarijom za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), ostavljajući mogućnost za njihove dodatne predloge s obzirom na iskustvo koje ODIHR posjeduje u ovoj oblasti.

Predsjednik Odbora je ponovio da će ekspertska pomoć, kao i pomoć parlamentaraca iz drugih država biti od izuzetnog značaja kada dođe do pokretanja postupka za povredu Kodeksa. Kao najveći izazov je istakao pokušaj donošenja odluke o povredi Kodeksa koja se zasniva na činjenicama, a ne na političkoj pripadnosti poslanika.

Po završetku razgovora o glavnoj temi, Etičkom kodeksu poslanika, Lia Magnaguagno je dala mogućnost predsjedniku Odbora da, ukoliko želi, otvori još neka pitanja u vezi sa ovim Odborom.

Dr Halil Duković je istakao da Odbor čiji je predsjednik radi na razvoju ljudskih prava i sloboda i ocijenio da je Crna Gora na dobrom putu. Nijesu u potpunosti zadovoljni postojećim stanjem, već postoji još prostora za napredovanje. Mišljenja je da je saradnja Odbora za ljudska prava i slobode i Misije OEBS-a u Crnoj Gori izuzetno dobra i izrazio nadu da će tako biti i u budućnosti. Sugestije i iskustva Misije OEBS-a su uvijek značajni i dobrodošli.

Lia Magnaguagno je izrazila zadovoljstvo zbog veoma pozitivnih iskustava u saradnji sa Odborom za ljudska prava i slobode i pokazala spremnost za dalji razvoj saradnje.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode je iskoristio priliku da ukratko upozna predstavnicu OEBS-a sa radom Odbora. Naveo je da predstoji usvajanje Plana aktivnosti Odbora za 2015. godinu i upoznao je sa dosadašnjom praksom prosljeđivanja Predloga plana aktivnosti međunarodnim organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori, državnim institucijama i nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava, kako bi njihovi predstavnici dostavili svoje sugestije. S tim u vezi, obavijestio je predstavnicu OEBS-a da će joj proslijediti Predlog plana radi njihovih predloga i sugestija. Naglasio je da Odbor za ljudska prava i slobode često organizuje javne tribine i posjećuje ona mjesta gdje po prirodi posla je moguće očekivati kršenje ljudskih prava. Odbor je posjetio Zavod za izvršenje krivičnih sankcija u Spužu, Zatvor u Bijelom Polju, Pritvorsku jedinicu u Podgorici, Specijalnu bolnicu za psihijatriju "Dobrota" u Kotoru i Dječiji dom "Mladost" u Bijeloj. Obilazak ovih institucija se kontinuirano vrši. Konstatovao je da je Misija OEBS-a bila uključena u mnoge dosadašnje aktivnosti Odbora i izrazio nadu da će se takva saradnja nastaviti na obostrano zadovoljstvo.

Šefica Odjeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a je obavijestila da će Predlog plana aktivnosti Odbora za 2015. godinu proslijediti i Odjeljenju za vladavinu prava i ljudska prava, sa kojim je Odbor za ljudska prava i slobode već saradivao. Oba Odjeljenja će se potruditi da, iz svojih nadležnosti, daju sugestije na Predlog plana. Najavila je da će proslijediti Studiju ODIHR-a koja sadrži analizu uporednih iskustava o primjeni Etičkog kodeksa u parlamentima određenih država. Ocijenila je da će od Studije korisnija biti razmjena iskustava na planiranoj obuci.

Predsjednik Odbor je ocijenio da bi bilo od značaja ukoliko bi obuka bila planirana u što skorijem periodu i dodao da će od prvog slučaja kršenja Etičkog kodeksa zavisiti i način postupanja po budućim prijavama.

Uzimajući u obzir obaveze eksperata ODIHR-a, ali i članova Odbora za ljudska prava i slobode, sagovornici su bili saglasni da bi najbolje bilo da se obuka održi u Crnoj Gori u septembru 2015. godine.

Sagovornici su izrazili zadovoljstvo sastankom, uz nadu da će dobra saradnja Odbora za ljudska prava i slobode i Misije OEBS-a u Crnoj Gori biti nastavljena i u narednom periodu.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković